

Dosarul nr. 2ra-812/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central – V. Holban
Instanța de apel: CA Chișinău – I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată declarată de către Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală împotriva Anei Bîrca, lui Denis Bîrca, Marin Caproșu, Mihail Zavricico, Aureliei Zavricico și Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la declararea nulității actelor juridice,

împotriva deciziei din data de 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Ana Bîrca, Marin Caproșu, Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, s-a menținut hotărârea din data de 18 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

constată:

La 29 septembrie 2015 Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a depus cerere de chemare în judecată, completată ulterior, împotriva Anei Bîrca, lui Denis Bîrca, Marin Caproșu, Mihail Zavricico, Aureliei Zavricico și Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, solicitând declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 2889 din 02 mai 2013, prin care Ana Bîrca a înstrăinat lui Marin Caproșu bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx și contractului de vânzare-cumpărare nr. 2211 din 01 aprilie 2015, prin care Marin Caproșu a înstrăinat lui Mihail Zavricico și Aureliei Zavricico bunul imobil sus menționat, cu restabilirea situației anterioare încălcării dreptului de proprietate al statului, autorizarea de a demola construcția neautorizată: casa de locuit individuală nefinalizată, cu numărul cadastral xxxxx, întoarcerea executării încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din data de 25 ianuarie 2013 cu obligarea OCT Chișinău de a radia din Registrul bunurilor imobile înregistrarea efectuată în baza încheierii și a proprietarilor ulteriori, cu anularea numărului cadastral atribuit. (f.d. 3-6, 187-188, vol.I)

În motivarea acțiunii reprezentantul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală a indicat că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile terenul cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 175.3055 ha, situat în mun. Chișinău, sect. Botanica, str. Dacia aparține Republicii Moldova. Terenul nominalizat face parte din patrimoniul cultural național al statului, având statut de monument istoric și de cultură, de ocrotire a naturii, cât și face parte din fondul forestier al statului.

Prin hotărârea Guvernului nr. 16 din 16 ianuarie 1992 terenul cu numărul cadastral xxxxxx, cu suprafața de 175.3055 ha, situat în mun. Chișinău, sect. Botanica, str. Dacia a fost atribuit Muzeului, iar în baza deciziei Consiliului mun. Chișinău din data de 15 martie 2015 a fost perfectat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 21 octombrie 2009. Pe acest teritoriu este amplasat Muzeul Satului, care este o filială a Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală.

Reclamantul a mai indicat că pe terenul proprietate publică a statului abuziv au fost edificate patru construcții nefinalizate, printre care o construcție a fost edificată neautorizat de către Iure Guștiuc.

În legătură că Iurie Guștiuc datora Anei Bîrca o sumă de bani încasată forțat prin hotărâre judecătorească, la 25 ianuarie 2013 prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost admisă cererea creditorului Ana Bîrca privind schimbarea modului de executare a hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 noiembrie 2012 cu transmiterea în proprietatea Anei Bîrca a casei de locuit individuală nefinalizată cu dimensiunile la sol 9,5 m.p. 8,7 m.p. Totodată, s-a dispus că hotărârea servește drept temei pentru înregistrarea la OCT Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” a dreptului de proprietate a Anei Bîrca asupra casei de locuit sus-menționate, cu atribuirea numărului cadastral în modul prevăzut de lege. Încheierea a fost executată de OCT Chișinău, prin înregistrarea dreptului de proprietate a Anei Bîrca asupra casei de locuit neautorizate și i s-a atribuit numărul cadastral xxxxxx.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din data de 26 ianuarie 2015, a fost casată încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din data de 25 ianuarie 2013 privind schimbarea modului de executare a hotărârii în privința construcției nefinalizate, înregistrată cu numărul cadastral xxxxx.

În opinia reprezentantului reclamantului, Ana Bîrca a obținut dreptul de proprietate asupra construcției nefinalizate cu numărul cadastral xxxxx abuziv, în baza unei încheieri, care ulterior a fost casată. Astfel, contractul de vânzare-cumpărare nr. 2889 din data de 02 mai 2013, prin care Ana Bîrca a înstrăinat lui Marin Caproșu bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx și contractul de vânzare-cumpărare nr. 2211 din 01 aprilie 2015, prin care Marin Caproșu a înstrăinat lui Mihail Zavricico și Aureliei Zavricico bunul imobil sus-menționat sunt lovite de nulitatea absolută, ori încheierea judecătorească prin care a fost format și înregistrat bunul imobil, a fost anulată ca fiind ilegală.

Totodată, construcția dată a fost edificată neautorizat pe terenul proprietate publică a statului, iar terenurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

Mai mult, nu există nici un document de alocare a terenului dat pentru efectuarea construcțiilor, precum și documente ce ar permite efectuarea unei construcții cum ar fi autorizația de construire, certificatul de urbanism, care sunt acte obligatorii pentru demararea unei construcții și înregistrarea proprietății în Registrul bunurilor imobile.

Reprezentantul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală a menționat că prin ocuparea abuzivă și construcția obiectivului litigios sunt lezate interesele statului, fiind îngădit dreptul de posesie și folosință a terenului, care are statut de monument istoric, de cultură și de ocrotire a naturii și care constituie Muzeul Satului

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central din data de 18 mai 2018 cererea de chemare în judecată depusă de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală s-a admis parțial. S-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2889 din data de 02 mai 2013, încheiat între Ana Bîrca, Denis Bîrca în calitate de vânzători și Marin Caproșu, în calitate de cumpărător al bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, casa de locuit individuală nefinalizată, amplasată în mun. Chișinău, bd. Dacia, s-a obligat Ana Bîrca și Denis Bîrca să restituie lui Marin Caproșu prețul bunului în mărime de 47 941 lei.

S-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2211 din 01 aprilie 2015, încheiat între Marin Caproșu, în calitate de vânzător și Mihail Zavricico, în calitate de cumpărător al bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, casa de locuit individuală nefinalizată, amplasată în mun. Chișinău, bd. Dacia, s-a obligat Marin Caproșu să restituie lui Mihail Zavricico prețul bunului în mărime de 47 941 lei.

S-a dispus demolarea casei de locuit individuală nefinalizată, cu numărul cadastral xxxxx, amplasată în mun. Chișinău, bd. Dacia.

S-a încasat din contul Anei Bîrca și lui Denis Bîrca în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 438,23 lei. S-a încasat din contul lui Marin Caproșu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 438,23 lei. În rest s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată. (f.d. 226, 234-237, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 11 decembrie 2018 a respins apelurile declarate de către Ana Bîrca, Marin Caproșu, Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, a menținut hotărârea din data de 18 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.(f.d. 40, 41-51, vol.II)

Pentru a ajunge la această concluzie instanțele de judecată au reținut că Iurie Guștiuc a acaparat abuziv terenul ce constituie proprietatea statului, pe care ilegal și neautorizat a construit un imobil. Bunul construit neautorizat nu poate fi obiectul unei tranzacții civile sau urmărit în scopul stingerii cărorva datorii ale lui Iurie Guștiuc față de terți.

Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din data de 25 ianuarie 2013, prin care s-a schimbat modul de executare a hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 noiembrie 2012 privind încasarea de la Iurie Guștiuc în beneficiul Anei Bîrca a sumei de 10 500 dolari SUA și care a stat la baza înregistrării dreptului de proprietate a Anei Bîrca asupra casei de locuit nefinalizată, a fost anulată ca ilegală prin încheierea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din data de 26 ianuarie 2015, iar

cererea Anei Bîrca de schimbare a modului de executare a hotărârii judecătorești prin urmărirea construcției nefinisate, edificate abuziv a fost respinsă.

Astfel, instanțele de judecată au concluzionat că Ana Bîrca a dobândit ilegal dreptul de proprietate asupra bunului imobil litigios, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din data de 25 ianuarie 2013, care a fost anulată, respectiv actele subsecvente acesteia, adică contractele de vânzare - cumpărare nr. 2889 din 02 mai 2013 și nr. 2211 din 01 aprilie 2015 sunt nule.

Împotriva deciziei instanței de apel au depus recurs și recurs suplimentar Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată. (f.d. 57-60, 70-78, vol.II)

În motivarea recursului recurenții au indicat că cauza a fost examinată cu încălcarea normelor de drept material și procedural, precum și faptul că hotărârile instanțelor de judecată nu sunt suficient de motivate.

În susținerea temeiurilor invocate privind încălcarea normelor de drept procedural recurenții au menționat că reieșind din faptul că obiectul litigiului vizează un șir de terenuri proprietate publică a statului, iar organul abilitat cu administrarea și deetimizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice, instanța de fond urma să atragă în proces și Agenția Proprietății Publice pentru a-i oferi posibilitatea de a-și formula toate apărările în mod efectiv, drepturile și interesele sale asupra terenului ce-i aparține cu drept de proprietate.

Recurenții au mai indicat că la caz, dreptul de proprietate a Anei Bîrca asupra construcției nefinalizate aflate în litigiu a fost atribuit de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, astfel instanța de fond urma să atragă în proces și Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău pentru a-i oferi posibilitatea de a-și formula toate apărările în mod efectiv, drepturile și interesele sale asupra circumstanțelor în care a fost împrumutată Ana Bîrca, ulterior fiind lipsită de proprietate.

De asemenea, în opinia recurenților li s-a încălcat dreptul de proprietate privată, iar hotărârile instanțelor de judecată nu sunt motivate, abținerea instanței de a furniza un răspuns explicit poate constitui o încălcare a prevederilor art. 6 § 1 al CEDO.

La 07 mai 2019 Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a depus referință la cererea de recurs depusă de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, indicând că temeiul invocat de către recurenți privind încălcarea normelor de procedură, prin neatragerea în proces a Agenției Proprietății Publice, este neîntemeiat, ori Muzeul are împuternicirea acordată de stat, inclusiv a Agenției Proprietății Publice de a gestiona proprietatea statului, cu excepția înstrăinării. (f.d. 81-85, vol.II)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 11 decembrie 2018, a publicat-o pe portalul instanțelor de judecată la data de 09 ianuarie 2019, a expedit-o

participanților la proces la data de 11 ianuarie 2019. (f.d.52, vol.II) Confirmare privind recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul depus de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico la data de 20 februarie 2019, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul

declarat de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Mihail Zavricico și Aurelia Zavricico, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas